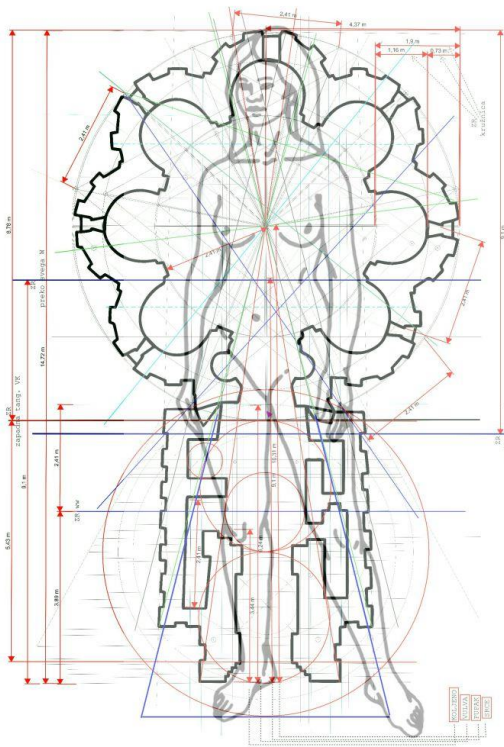

PRIČA O METKU I MATOKITU

Velika je to priča, Kćer, sa izvorom života u sebi (Alcyone), u Majci ili do Majke – velike kozmičke matrice. Gradnja rotonde se rukovodila pravilima koja određuju proporcije čovjeka, a osnovni odnos koji regulira arhitektonski ekvilibrij hrama i ljudskog tijela je božanska proporcija *zlatnog reza*. Potrebno mi je još malo stanke, razmotriti sve uzročnosti implikacija koje me dovode u vezu s nastankom i razvojem takve situacije. Kako sam kazao – ključ je još uvijek pod ključem, pa neka tako još neko vrijeme i ostane. U međuvremenu razmotrit ćemo još neke varijacije na temu matrice i njenog iskaza sustava povijesne i aktualne koordinatne mreže.

Geometrijski konstrukt rotonde, a spram njene žive gradnje, pokazuje omanja nesavršenstva svjesnog karaktera pa stoga u samom prostoru može doći do minimalnih korekcija koje bitno ne utječu na usvojeni sustav. Poglavito se to vidi na svim uglovima što se istom prenosi na kružnice. Stoga i u prostoru odstupanja od nekoliko minuta u svim smjerovima ne remete postojeću konzistentnost sustava. Pokazat ću to na još nekoliko vitalnih primjera.

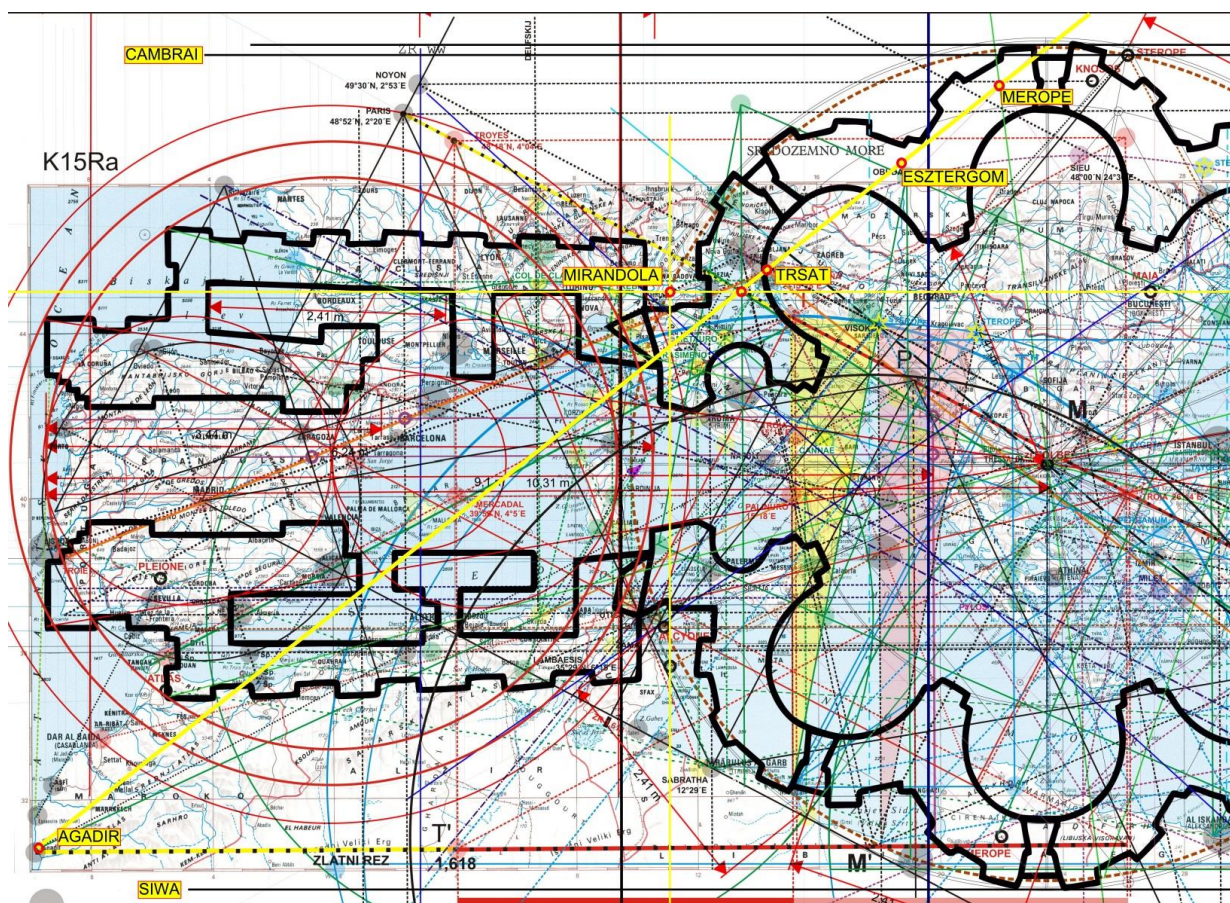
Slika žene na oplati letjelice u sklopu misije Pioneer 11

Dosad smo zatvorili tri od četiri tangente čitave dužine rotonde. Zapadno, meridijan krajnjeg zida *westwerka* određen je meridijanom najzapadnije točke europskog kontinenta, rta Roca. Na jugu tangentu vanjske kružnice rotonde uvjetuje paralela Siwe, drevnog proročišta u oazi istog naziva. Na istoku, tangenta te kružnice, ponajprije, na okomitoj lezeni prozora meridijan je dviju pozicija zvijezde Caleano, no, na samoj kružnici to je meridijan zvijezde Taygeta *istanbulske* kružnice. I, na kraju, budući da oba zuba prozora strše minimalno izvan kružnice, na vrlo uskom pojasu imamo i treći meridijan što prolazi Novorossijskom, grčkom kolonijom *Bata*, specijaliziranom u trgovini žitom. Zbog toga za uporabu uzimamo srednju vrijednost – meridijan Taygete *istanbulske* kružnice ili, točnije, diralište tangente kružnice rotonde kako je projicirana.

Preostaje, dakle, vidjeti što se događa na sjeveru gdje, izuzimajući jedini asimetrični prozor SW apside, na sjevernom prozoru primordijalna kružnica ne prolazi njegovom lezenom već vanjskim zubovima? Zbog toga baš tu imamo zanimljivu situaciju, i geografski i graditeljski. Lezena prozora spuštena je, naime, do razine zvijezde Sterope primordijalne kružnice, što je paralela 50°11' N. Ali što se nalazi na toj geografskoj širini? Potrebit je mali uvodnik.

Prva prijestolnica Ugarske prije preseljenja u Budu za Bele IV. je **Esztergom**, smješten u tzv. „kuki“ Dunava gdje se rijeka okomito počinje spuštati u smjeru Budima i Osijeka. Esztergom

se nalazi na 47°47' N i 18°44' E, dakle, točno 1° istočnije od Ošlja (17°44' E). Ta je pozicija na pravcu koji, kroz Trsat, povezuje daleki marokanski Agadir (na paraleli južne stranice *ljubačko-trojanskog* pravokutnika), vodeći u inverznu zvijezdu Merope te potom u samo geometrijsko tjeme primordijalne kružnice na njenoj vertikalnoj središnjoj osi. Tako su sada poravnati točka tjemena primordijalne kružnice i pozicija zvijezde Sterope vanjske rotundine kružnice. Ako to nije slučajno onda se može govoriti o svjesnoj nakani arhitekta-graditelja da pravac iz Agadira, preko Trsata, prođe baš kroz zapadni ugao lezene N prozora. Jugozapadno pak mimoilazi poziciju Atlasa srednje kružnice rotunde. I tek onda slijedi golemi zaplet.

Geografska širina lezene N prozora je paralela francuskog grada **Cambrai** (50°10' N) gdje papa Julije II. utemeljuje Svetu ligu rata, a što je vezano opet za prikaz opsade **Mirandole** na Karti Leopardi. Radeći raspravno na tom neprocjenjivom djelu, nisam mogao dokučiti zbog čega na njemu prikaz opsade tog grada iz 1510. i u kakvoj je to vezi s Loretskom legendom? Sad imamo kompletno posloženu priču s matricom, rotrodom i kršćanskom infrastrukturom svetih mjesta. Nevjerojatno, ali taj mali gradić Mirandola pokraj Modene ima takvu moć da je naprosto bez ovoga teško razumjeti njegovo postavljanje u djelo povezano s prijenosom kulta Marije, čemu svjedoči i 1604. podignuta crkva Oratorio della Madonna della Porta, zvana i Madoninna, a Madoninna ima krunu sa 9 zvijezda. No, evo, usto što po stoti put branim svoju disertaciju, stavljam cijeli svoj znanstveni imetak na „23 crno“ – Alcyone, koja se nalazi na meridijanu prve *postaje* zapadne trajektorije legendarnog prijenosa od Zadra do Gibraltara, odnosno Plejade uopće: ne samo da je Mirandola smještena na sjecištu susjednog meridijana Polazišta primordijalne simetrale i paralele zvijezde Maje, nego njome prolazi i primordijalna kružnica sa središtem u *Bolbeu*, što znači da opisuje i preostale zvijezde kružnice, zapravo čitavu matricu. Ima tu i drugih konotacija, ali o njima nećemo. Poradi atraktivnosti, kažimo

samo kako su danas Cambrai i Esztergom bratimljeni gradovi. Cambrai, navodno, čuva i srce mađarske princeze, svete Elizabete.

U studenom 2015. u Esztergomu sam vršio mjerenja s kupole bazilike, najveće u Mađarskoj i središta Katoličke crkve u Mađara, u čijoj kripti je i grobnica znamenitog Ivana Viteza od Sredne, astronoma Dvora, zagovaratelja Nultog meridijana kroz Oradeu, gdje jedno vrijeme boravi, a što je zapravo meridijan zvijezde Merope. Dakle, topografski, doslovno, sve je već bilo, *poganskim* rukopisom ispisano, što će kršćanstvo bez pogovora prigrлити i dalje razvijati. Nitko ne razbija već uspostavljenu mrežu, mijenjaju se samo ljudi.

Bazilika Esztergom

Sumnjajući da ću naći nešto staro, pošao sam vidjeti kuda to još prolazi paralela Cambrai-a i, naravno, našao čuveno središte *Únētica culture* kod Praga, koja baštini *Nebra* disk. Únētica se nalaze na 50°10' N, zamalo sjevernije od linije gradova Frankfurt – Prag – Krakow. Moja studija „Odgovori na veleposlanička pitanja“ (vidi Blog) stalno se dopunjuje. Stoga još jedna digresija: u Muzeju grada Šoprona zatekao me original brončane „krune“ sa deset visećih alki. Pronađena je u mjestu Haschendorf, zamalo jugozapadnije od Koljnofa i Šoprona, gdje je danas postavljena njena replika. Drugi, jedini primjerak u svijetu pronadēn je u Švedskoj u mjestu Birka (*birka*, mađ. ovca). S lokalnog motrišta, mjesto je praktično „nigdje“, u polju, danas vinogradu. Ali, kad ga stavimo u kontekst cjeline prostora, poglavito jer je riječ o trasi *Jantarske ceste*, na meridijanu je Jaka (16°34' E), uz Pannonhalmu, osobno držim, druge po vrednoti točke benediktinskog utjecaja na mađarski prostor uopće, što je i meridijan Šoprona. U kontekstu implementirane rotonde, meridijan Jaka i Haschendorfa baš u potonjem siječe srednju kružnicu rotonde. Drži se, naravno, poganskim svetištem.

Geografska dužina Cambrai-a poglavito je zanimljiva jer je riječ o meridijanu Beziersa (3°14' E). I evo ga, potpuno zatvoren krug! Ponovno Sv. Afrodisije, *Hermopolis*, Sveta obitelj i Nazaret. Ali, istodobno, to je i meridijan središta rta Creuz – najistočnije točke Pirinejskog poluotoka i Španjolske, dok je paralela Cambrai-a približna geografska širina najjužnije točke Britanskog otoka (Land's end). Iz kardinalnosti geografskih pozicija iščitavamo povijest, iz nje pak rekonstruiramo sliku starog svijeta. Zajednički je to nazivnik pojma Sveta geometrija, geometrija geomorfoloških mijena. Stoga i odgovor, zašto baš Sveta liga u Cambrai-u, u ratu koji se vodio od 1508. do 1516. a u kojemu se za protufrancuske faze 1511. Mirandola morala predati. Rtonda determinira pojas od hrama Siwe (južna tangenta), gdje Aleksandar Veliki odlazi u proročište po savjete, do Cambrai-a koji na sjevernoj tangenti simbolizira Rat Svete lige. Što je sad tu praznovjerje, a što vjerovanje!?

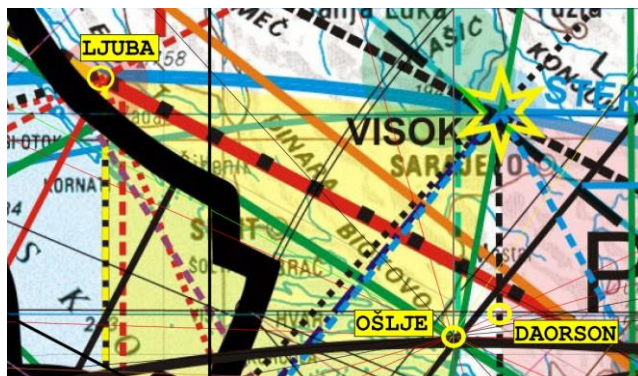
Zašto sam esej naslovio tako kako jest? Pa zato jer, zahvaljujući našem divnom razgranatom jeziku, katarza nije *očišćenje* nego *čišćenje*. Svaka vojna intervencija u tijelo neke zemlje, bila ona Albižanska vojna, aneksija Krima ili agresija na Hrvatsku, a uzroči ljudskom pogibelji,

patnjom i boli, ne može biti drugo do destrukcija, zlorabljena matrica, put koji ne vodi do Istine. Ako Krist nije hodao Ilirijom, je li onda Kaanan u Iliriji?

Megalitne zidine Daorsona

Priča o **Daorsonu** stoga je sasvim drukčija. U jednoj od inih poruka kolega Puljak upozorio me na vrh pokraj Vrgorca, za naše prilike, vrlo čudnog imena – **Matokit**. Rimljani ga imenuju *Monte Acutum* ili Oštro brdo. Kaže, spram pravca od Ošlja do Ljube, iz Matokita pravac pod kutom od 90° vodi izravno u poziciju Visokog, dodajem, možda i u sami vrh Piramide Sunca. Po njemu, zračna udaljenost od megalitnog zida u Osoju do Matokita je jednaka udaljenosti između Matokita i Daorsona. S oba mjesta se taj vrh vidi kao piramida. Budući sam već izvodio pravac Ošlje – Ljuba na velikom zemljovidu izrađenom u Mercatorovoj projekciji u mjerilu 1 : 2 250 000, imao sam taj pravac „u glavi“, no ne i poziciju Matokita. Nakon njenog izračuna ($43^\circ 13' \text{ N } 17^\circ 20' \text{ E}$), što pri takvom mjerilu daje pouzdan rezultat, ne samo da se potvrdila Matina ideja, nego sam shvatio i čemu bi mogla zahvaliti svoj položaj megalitna struktura grada Daorsona ($43^\circ 05' \text{ N } 17^\circ 58' \text{ E}$). Situiran u sjecištu meridijana *visočke* kružnice i inverzne *linije-života* male kružnice, nad njim se križaju *Kadmova os* i pravac Alcyone – Sterope koji prolazi i Ošljem.

Značenje lokacije Daorsona dodatno pojačava činjenica da *linija-života* Elektra – Alcyone male kružnice prolazi i točkom T", što je vršiste simetrane koja polazi iz Misrataha u funkciji Ljubine kružnice. Naime, tu kružnicu sa središtem u Misratahu *Kadmova os* presijeca na dva mjesta. Kad njih spojimo sa Misratahom dobijemo isječak kruga. Tada taj dio *Kadmove osi* postaje tetivom poluluka koju će simetrana, koja usput prolazi i jedinom asimetričnim SW prozorom, presjeći na dvije jednake dužine. Mjesto kojim će proći na kružnici, tj. poluluku, je točka T" (vidi K15Ra). Kad sam to postavljao u prvoj knjizi „Ahilej u viroviima vrtoloma“ (2012.), činilo se smiješnim. Izmaknimo i zamalo geometriju matriksa i rotonde pa pokušajmo povezati svu tu priču. Hm! Ne bih ja ništa dirao, zar ne!?

Dakle, ponovno smo u Artemidi: ta inverzna *linija-života* male kružnice, Elektra – Alcyone, njena, ta Alcyone, je ona na Visu – Artemida, a grad Vis je na istoj paraleli s Daorsonom. Nema sumnje, matrijarhalna kultura je u pitanju. Ali, i ovdje je krucijalno još nešto: otprije na zemljovidu krupnog mjerila imam izračunatu poziciju Visokog i to, doista zvuči nestvarno, na kružnici sa središtem u Ošlju i polumjerom u najzapadnijoj točki Skadarskog jezera te u samom Splitu, što, ako govorimo o dobu nastanka rotonde u Ošlju (9. st.), može biti povezano i sa crkvicom Sv. Trojice. Njihova gradnja i podizanje, ne samo s duhovno-vjerskog aspekta, već i kao prostornih markera, sve je izglednija. Aktualna kružnica prolazi i kroz Sinj. Nakon svega vezanog uz Ošlje, naravno da se nameće zaključak kako je na tom mjestu i prije same rotonde moralo biti nešto, kako je odgovorio Puljak, gomila sa stećcima.

Ali, ima još kardinalnog: Matokit se zapravo nalazi na pravcu: albanski rt Rodon – Srđ (Du) – Ošlje – Trilj – Sinj – Trsat. To automatski uključuje i neki od lokaliteta Imotskog koji, uz Omiš, precizno stoji na paraleli Loreta, 43°27' N. I sad opet nailazimo na isti problem, ovaj put doduše u lokalnim uvjetima: ako je geografska dužina Imotskog 17°13' E, kako to da su oba najzapadnija rta naših dvaju kardinalnih otoka, Hvara i Korčule, rt Sućuraj i rt Ražnjić, na meridijanu 17°12' E. Tko je to ravnao morem, prije toga brdima našim? Krije li Imotski nešto što ga je tijekom posljednjih šezdesetak godina učinilo izopćenikom? Jednom sam već pisao: sjecište meridijana Imotskog i paralele Sinja nadaje Duvno, aktualni Tomislavgrad (43°43' N 17°14' E). Sve što jest trebalo bi biti u njegovu predgrađu, mjestu naziva Kolo, minut južnije i minut zapadnije.

Matokit

Znam da svaki pravac mora negdje proći, ali iza sebe uvijek mora ostaviti sustav. Na prostoru Ilirije isuviše je u njemu eklatantan naglasak prahistorije. U eseju Svetogeometrijsko Ošlje – o topografskoj uvjetovanosti Ilirijom (Blog), utvrdili smo jedinstveni slučaj povezivanja četiriju parova zvijezda klastera Plejada na vanjskoj kružnici rotonde u poziciji Ošlja. Kako u njenoj matrici imamo još dvije kružnice isti smo postupak ponovili te dobili izvrsnost geometrijskog rješenja: prije svega, sva tri sjecišta prate linije obiju simetrala (27.8°) koje ciljaju ne samo krajnje istočne uglove *westwerka* nego i nutarnje uglove njegovih očito gradnjom kodiranih zidova. Postrani sad geometrija, ali gotovo sa zaprepaštenjem sam primio činjenicu da se uvidom u zemljovid sjecište srednje kružnice nalazi na meridijanu Risna u Boki kotorskoj, nekoć *Rhizona*, gdje povjesničari najčešće smještaju grobove Kadma i Harmonije. M. Zaninović piše kako ovaj grčki i sirofenički mit potvrđuje, čini se, davnašnje veze naših krajeva s tim udaljenim obalama. Osobno, umoran sam od dokazivanja definitora takvih stvari, no pođemo li od činjenice da naimenovanje u prostoru odgovara povijesnim gibanjima govorimo o nekomu tko je u rukama morao imati gotova cjelovita rješenja. Pa što je onda s matricom, u kojoj je svakom njezinom djeliću primjene odgovorna sustavna cjelina?

Tri matrična rotondina sjecišta

Zašto se sada baš to sjecište javilo na meridijanu Risna istodobno nominiranog grobištem dvaju prapovijesnih likova? Ako je tako, nije li onda logičnije da svako od središta ima svog junaka? Je li tamo gdje je postignuta totalna *harmonija*, u Ošlju, može biti i njena metafizička figura, Harmonija, u svom raskošju plemenskih veza i prostora? Matrica uvažava Risan, to je očito, no centar svega je u Ošlju. Zato možemo očekivati golemo iznenađenje na što najviše ukazuje disperzija Marijina kulta. Risan se nalazi na meridijanu $18^{\circ}42'$ E, a samo sjecište ubicirano je u brdskom području sjevernije od grada.

Međutim, treće sjecište, koje pripada maloj nutarnjoj kružnici, zapadno od Šar planine, nalazi se ponovno na indikativnom meridijanu, $20^{\circ}04'$ E, što je i geografska dužina Benghazija, *Euesperidesa*, grčke kolonije iz 525. pr. Kr. Njegova pak geografska širina $42^{\circ}02'$ N odgovara položaju hetitske *Sinuwe*, kasnije miletskog *Sinope*-a (7. st. pr. Kr.) smještenog na rtu Ince, najsjevernijoj točki južne obale Crnog mora. Kardinalnost takvih pozicija opravdava moje mišljenje o vrhunski uređenom sustavu utemeljenom na ideji matrice živog obrasca, u ovom slučaju Plejada. Je li onda čudno da se današnji turski Rize, slobodno kazano, eponim-subrat Risna (*Rhizus*, *Rhizaeum*), nalazi točno 1° južnije ($41^{\circ}02'$ N).

Đino Đivanović bi kazao: „Jasno je da nema kraja. Gdje god da se zagrebe po površini, na vidjelo izlazi, ovom tek patinom minulih stoljeća, prekrivena stvarnost i veze svega sa svime. To je grandiozna konstrukcija, i tek naslućujemo što je u dubljim slojevima.“

17. 1. 2017.

Grafička obrada: Srđan Nogić
Tlocrt rotonde: Pavuša Vežić